

LBRIS

We know
books

Lucy Maud Montgomery

Tușișul de Argint

Traducere din limba engleză:
Anca Irina Ionescu

editura
Σοφία

București

FACEM CUNOȘTINȚĂ CU PAT

1

– Oh, oh, cred că în curând va trebui să încolțească ceva în stratul de pătrunjel! a spus Judy Plum, în timp ce tăia rochia de crep roșu a lui Winnie în fâșii potrivite pentru „altoit”.

Era foarte încântată de ea însăși, deoarece reușise să o convingă pe doamna Gardiner să-i permită să o ia. Doamna Gardiner se gândea că Winnie ar fi putut să mai facă încă o rochie de vară din ea. Rochiile de crep roșu nu creșteau în straturile de pătrunjel, orice s-ar spune.

Dar Judy ținea din toată inima la această rochie. Era exact nuanța pe care o voia pentru petalele interioare ale trandafirilor mari, „bătuți” din preșul nou pe care îl împletea pentru mătușa Hazel... un preș cu „rulouri” maro, aurii pe margine și cu un buchet de trandafiri roșii și mov în centru, așa cum nu creșteau niciodată în nici o tufă de trandafiri de pe pământ.

Judy Plum „avea un anumit renume”, după cum se exprima ea, în privința preșurilor împletite, ceea ce însemna că aceasta trebuia să fie o capodoperă. Urma să fie un cadou de nuntă pentru mătușa Hazel, dacă tânăra se va mărita în vara aceasta și, după părerea lui Judy, era și timpul, după cât alesese și ciugulise.

Pat, interesată în mod deosebit de felul cum avansa preșul, nu știa nimic altceva decât că acesta era pentru mătușa Hazel. Și mai era încă un eveniment iminent la Tufișul de Argint despre care ea nu știa, și Judy considera că venise timpul să fie averti-

zată. Când ai fost „cel mai mic” din familie timp de aproape șapte ani, cum va fi acum să ți se ia locul? Judy, care îi iubea pe toți cei de la Tufișul de Argint cu măsură, o iubea pe Pat peste măsură și era îngrijorată pentru ea până peste cap. Pat lua întotdeauna lucrurile puțin cam prea în serios. Așa cum se exprima Judy, „iubea prea puternic”. De ce scenă a avut parte în fiecare dimineață, deoarece Judy voia vechiul ei pulover mov pentru trandafiri... Îi rămăsese mult prea mic și destul de zdrențuit, dacă vreți, dar Pat nici nu voia să audă să renunțe la el. Îi era drag puloverul acesta vechi și intenționa să-l mai poarte încă un an. S-a luptat ca o tigroaică pentru el cu Judy... astfel că, firește... Judy a cedat. Pat era întotdeauna așa când venea vorba de hainele ei. Le purta până când pur și simplu nu-i mai stăteau bine, deoarece îi erau așa de dragi, încât nu suporta ideea să renunțe la ele. Detesta hainele noi în primele câteva săptămâni când le purta. După aceea sentimentele i se schimbau și începea să le iubească la nebunie.

– Un copil ciudat, dacă mă credeți pe cuvânt, spunea Judy, clătinând din capul ei cărunț.

Dar punea pe lista neagră pe oricine ar fi spus că Pat este un copil ciudat.

– Ce o face să fie atât de ciudată? a întrebat o dată Sidney, puțin cam belicos.

Sidney o iubea pe Pat și nu-i plăcea să audă că este ciudată.

– Cu siguranță că în ziua când s-a născut un pricolici a înțepat-o cu un mic spin verde de trandafir, a răspuns Judy misterioasă.

Judy știa totul despre pricolici, și zâne, și iele, și alte făpturi fascinante ca acestea.

– De aceea, nu poate fi la fel ca ceilalți oameni. Dar asta nu este deloc rău. Va dori să aibă lucruri pe care alți oameni nu le pot avea.

– Ce fel de lucruri? Sidney era curios.

– Va iubi oamenii... și lucrurile... mai mult decât alții... iar aceasta îi va produce o mare încântare. Dar oamenii o vor răni mai mult. Așa este darul zânelor și trebuie să-l iei și cu bune, și cu rele.

– Dacă asta este tot ce au făcut spiridușii pentru ea nu cred că e cine știe ce mare lucru, a spus tânărul Sidney disprețuitor.

– Șșșt! Judy era scandalizată. Nu se știe cine te aude. Și nu cred că asta a fost tot. Pat va vedea unele lucruri. Sute de vrăjitoare zburând noaptea deasupra pădurilor și clopotnițelor pe cozi de mătură, cu pisicile negre cocoțate în spatele lor. Cum ți-ar plăcea asta?

– Mătușa Hazel spune că nu există vrăjitoare, „mai ales pe Insula Prințul Eduard”, a spus Sidney.

– Dacă nu crezi nimic, ce haz mai are să trăiești? a pus Judy o întrebare la care era imposibil de răspuns. Poate că nu există vrăjitoare pe Insula Prințul Eduard, dar sunt foarte multe în Irlanda. Chiar bunica mea a fost una dintre ele.

– Ești vrăjitoare? a întrebat Sidney îndrăzneț.

Întotdeauna dorise s-o întrebe asta pe Judy.

– Poate că am și eu ceva în mine, deși nu sunt nici pe departe o vrăjitoare desăvârșită, a spus Judy cu înțeleș.

– Și ești sigură că pricolicii au înțepat-o pe Pat?

– Sigură? Cine poate fi sigur de ceea ce face o zână? Poate că numai sângele ei amestecat o face să fie așa de ciudată. Sânge francez, englez, irlandez, scoțian și quaker... este un amestec teribil. Ascultă-mă ce-ți spun.

– Dar asta a fost așa de demult..., susținu Sidney. Unchiul Tom spune că acum este canadian.

– Oh, oh! a spus Judy foarte jignită. Dacă unchiul Tom știe mai bine decât mine, atunci de ce mă bați la cap cu toate întrebările astea? Șterge-o, întinde-o, dispari de aici, sau îți încing fundulețul!

– Nu cred că există nici vrăjitoare, nici zâne, strigă Sid, numai că s-o scoată din sărite.

Era întotdeauna nostim s-o scoți din sărite pe Judy Plum.

– Oh, oh! Foarte bine, dar am cunoscut un om în Irlanda care spunea, la fel, că lui nu-i este frică de nimic. Și într-o noapte a dat nas în nas cu câteva, pe când se întorcea dintr-un loc unde nu ar fi trebuit să se ducă. Oh, oh, ce i-au mai făcut!

– Ce... ce? întrebă Sid curios.

– Nu contează ce i-au făcut, e mai bine pentru tine să nu afli nicicând. Nu a mai fost niciodată același om și și-a ținut gura când venea vorba de zâne, ai încredere în mine. Te sfătuiesc numai să ai grijă ce spui cu voce tare atunci când ai impresia că ești singur, tinerelule viteaz!

2

Judy împletea la preș în camera ei de deasupra bucătăriei... o cămăruță încântătoare, așa credeau copiii de la Tufișul de Argint. Nu era tencuită. Pereții și plafonul erau căptușiți cu lambriuri fine, fără ornamente, pe care Judy le văruia frumos. A avea un pat uriaș, cu o saltea groasă de paie. Judy disprețuia puful și saltelele care erau, după părerea ei, o născocire modernă a Omului Rău de Jos. Cu fețe de pernă tivite cu dantelă croșetată, acoperit cu plapumă cu monograme pe care o pusese în circulație o societate locală cu mulți ani în urmă, și Judy o cumpăraseră.

– Iar mie îmi place să zăbovesc puțin aici când mă trezesc și să trec în revistă toate numele de oameni aflați deja sub pământ, în timp ce inima mea încă bate, iar eu tot mă mai mișc, spunea ea.

Toți copiii de la Tufișul de Argint erau încântați să doarmă din când în când cu Judy, până când creșteau prea mari pentru asta, ca să asculte poveștile ei despre oamenii ale căror nume erau pe plapumă. Povești vechi de mult uitare... idile vechi... Judy le știa pe toate sau le inventa dacă nu le știa. A avea o memorie incredibilă și povestea cu talent dramatic. Poveștile lui Judy nu erau întotdeauna chiar inofensive. A avea o rezervă in-

puizabilă de fantome și „crime chiar foarte drăgălașe” și era de mirare că nu-i speriasă pe copii pe când erau mici. Doar li se făcea pielea de găină în mod plăcut. Știa că poveștile lui Judy erau născociri, dar asta nu conta. Erau născociri captivante și interesante. Judy avea un obicei plăcut de a-și continua povestea de pe o seară pe alta și întrerupea povestirea într-un loc care te ținea cu răsuflarea tăiată, cu un talent pentru care ar fi invidiat-o orice autor de seriale. Povestirea preferată a lui Judy era o relatare înfricoșătoare despre un bărbat asasinat care fusese găsit făcut bucăți prin toată casa... un braț în pod... capul în pivniță... o fesă într-o oală din cămară.

– Mă face să mă înfior plăcut, Judy.

Lângă pat era o măsuță acoperită cu un milie croșetat pe care se aflau o pernuță de mărgelă, în formă de inimioară, pentru ace și o cutie acoperită cu scoici în care Judy păstra primul dinte al fiecărui copil și o buclă din părul lui. Mai erau și o cochilie de pește-briceag din Australia și puțină ceară de albine pe care trecea așa ca să aluneca mai bine și care semăna cu o față cu nemărate riduri fine, ca fața stră-stră-mătușii Hannah de la Bay Shore. Tot acolo erau și Biblia lui Judy, și o carte maro groasă intitulată *Cunoștințe folositoare*, din care Judy extrăgea mereu informații uimitoare. Era singura carte pe care o citise Judy în viața ei. Oamenii, spunea ea, sunt mai interesați decât cărțile.

De peste tot din tavan atârnavă buchete de bumbișor uscat, coada șoricelului și ierburi de grădină, care arătau înfricoșător în nopțile cu lună. Lada mare albastră a lui Judy, pe care o adusesese cu ea din Țara Veche acum treizeci de ani, stătea la perete și când era deosebit de bine dispusă le arăta copiilor lucrurile din ea... un amestec ciudat și interesant, căci Judy călătorise prin lume la vremea ei. Se născuse în Irlanda și în adolescență „lucrase” nici mai mult, nici mai puțin decât ... într-un castel, ascultau cu ochii mari de uimire copiii de la Tufișul de Argint. Apoi plecase în Anglia și lucrase acolo până când un frate

amator de călătorii avusese ideea să plece în Australia, iar Judy îl însoțise. Dar Australia nu fusese pe placul lui, așa că ajunsese mai apoi în Canada și se stabilise pentru câțiva ani la o fermă de pe Insula Prințul Eduard. Judy venise să lucreze la Tufișul de Argint pe vremea bunicilor lui Pat și, când fratele ei o înștiințase că se hotărâse să-și încerce norocul în Klondike, Judy i-a spus rece să se ducă singur. Îi plăcea insula. Semăna mai mult cu Țara Veche decât oricare alt loc unde fusese. Îi plăcea Tufișul de Argint și îndrăgise familia Gardiner.

Judy rămăsese de atunci la Tufișul de Argint. Fusese acolo când „Alec cel Lung” își adusese acasă tânăra mireasă. Când se născuse fiecare dintre copii. Acolo îi era locul. Era imposibil să te gândești la Tufișul de Argint fără ea. Cu talentul ei de a prinde din zbor poveștile și legendele, știa mai mult despre istoria familiei Gardiner decât oricare dintre membrii acesteia.

Nu se gândise niciodată să se mărite.

– Nu am avut decât un singur pretendent, i-a spus o dată lui Pat. Mi-a făcut o serenadă sub fereastră într-o noapte și i-am turnat în cap o cană cu zoaie. Probabil că l-am descurajat. Oricum, nu a mai venit niciodată.

– Ți-a părut rău? a întrebat Pat.

– Cătuși de puțin, iubita mea! Oricum, nu avea minte nici cât o găscă.

– Dar crezi că o să te măriți cândva, Judy? a întrebat Pat neliniștită.

Ar fi fost cumplit dacă Judy s-ar mărita și ar pleca de acolo.

– O, la vârsta mea! Și cărunță ca motanul meu!

– Câți ani ai, Judy Plum?

– Nu este o întrebare elegantă, dar ești prea tânără ca să-ți dai seama. Sunt la fel de bătrână ca limba mea și puțin mai bătrână decât dinții. Și nu mă mai bate la cap cu măritișul. Și a te mărita, și a nu te mărita tot necaz este, așa că am să rămân la necazurile pe care le cunosc.

– Nici eu nu am să mă mărit niciodată, Judy, a spus Pat, pentru că, dacă mă mărit, trebuie să plec de la Tufișul de Argint, și asta nu pot să suport. O să rămânem aici pentru totdeauna... Sid și cu mine... iar tu vei sta cu noi, nu-i așa, Judy? Și o să mă înveți să fac brânză.

– Oh, oh, brânză, zici? Acum fabricile fac tot felul de brânzeturi. Nu mai este nici o fermă pe insulă în afară de Tufișul de Argint care să facă brânză. Și cred că asta este ultima vară când mai fac și eu brânză.

– Oh, Judy Plum, nu trebuie să renunți să mai faci brânză! Trebuie să faci mereu brânză! Te rog, Judy Plum!

– Ei, poate că am să mai fac vreo două-trei bucăți pentru familie, a acceptat Judy. Tatăl tău spune mereu că brânza de la fabrică nu are același gust ca cea făcută în casă. Și cum ar putea, vă întreb eu? Făcută de mașină! Ce știe mașina cum se face brânza? Oh, oh, câte s-au mai schimbat de când am venit eu prima dată pe insulă!

– Urăsc schimbările! a strigat Pat, aproape cu lacrimi în ochi.

Era așa de cumplit să-și imagineze că Judy nu va mai face niciodată brânză... Amestecul acela misterios pe care ea îl numea „rennet”... cașul alb frumos din dimineața următoare... apoi roțile frumoase, împachetate... aranjate sub „presa” veche de lână șopronul bisericii cu o lespede cenușie ca greutate deasupra. Apoi uscarea și frăgezirea îndelungate ale roților mari aurii în pod... toate mari, mai puțin una mică, drăgălașă, făcută într-o formă specială pentru Pat. Pat știa că în North Glen toată lumea considera că cei din familia Gardiner sunt teribil de demodați, pentru că încă își mai făceau singuri brânza, dar cui îi păsa de asta? Și preșurile împletite din cârpe erau tot demodate, dar vara, vizitatorii și turiștii se dădeau în vânt după ele și le-ar fi cumpărat pe toate cele împletite de Judy. Dar Judy nu vindea niciodată nici unul. Erau numai pentru Tufișul de Argint.

Judy împlotea de zor, încercând să termine trandafirul înainte de „întunerire”, așa cum numea ea întotdeauna lumina slabă din zori și de seara. Lui Pat îi plăcea. Suna plăcut și romantic. Stătea pe un scaunel pe scara de la bucătărie, chiar în fața ușii deschise a lui Judy, cu coatele rezemate de genunchi, cu bărbia pătrată cuprinsă în palme. Fața ei veselă și micuță, care parcă râdea tot timpul, chiar și atunci când era tristă sau furioasă, era albă ca fildeșul iarna și începuse acum să prindă puțin din bronzul verii. Avea părul castaniu, drept și... lung. La Tufișul de Argint, nimeni în afară de mătușa Hazel nu îndrăznise încă să poarte părul tuns scurt. Judy făcuse un asemenea scandal cu acest prilej, încât mama nu mai avusese curajul să le taie părul lui Winnie sau Pat. Nostim era că Judy purta părul tuns scurt, așa că era exact în ton cu moda pe care o disprețuia așa de mult. Judy își purtase părul cărunt întotdeauna tuns scurt. Nu avea timp de pierdut cu agrafele și acele de păr, spunea ea.

Domnul Tom ședea lângă Pat, pe treapta dintre platforma scării și camera lui Judy, clipind la ea cu ochii lui verzi insolenți, a căror expresie ar fi trimis-o pe Judy pe rug cu câteva sute de ani în urmă. Un motan mare, slăbănog, care arăta întotdeauna de parcă ar fi avut o mulțime de neazuri secrete; întotdeauna jigărit, deși Judy îl hrănea din belșug; o pisică neagră... „cea mai neagră pisică pe care am văzut-o în viața mea”. Un timp, motanul nu avusese nume. Judy considera că aducea ghinion să dai nume unui animal care „se pripășise”. Dacă se simțea cumva jignit? Așa că motanul negru se numise Motanul lui Judy, cu M mare, până când într-o zi Sid îi spusese Domnul Tom, și de atunci Domnul Tom îi rămăsese numele, până și Judy capitulase. Lui Pat îi erau dragi toate pisicile, dar față de Domnul Tom afecțiunea era completată de admirație. Nu se știe de unde venise, parcă nici nu se născuse la fel ca ceilalți pisoai și se ata-

șase de Judy. Dormea la picioarele ei în pat, mergea alături de ea, cu coada dreaptă în sus ca o prăjină, oriunde se ducea Judy și nu fusese auzit niciodată torcând. Nu se putea spune că era un motan sociabil. Până și Judy, care nu accepta să i se găsească vreun cusur, recunoștea că este „puțin cam ciudat atunci când este vorba de persoanele cu care are de-a face. În mod sigur nu poți spune că este un motan vorbăreț, dar este în felul lui un tovarăș de nădejde.”

2.

FACEM CUNOȘTINȚĂ
CU TUFIȘUL DE ARGINT

1

Ochii căpruii ca aluna ai lui Pat priveau pe gemulețul rotund din peretele scării când Judy făcuse observația aceea misterioasă cu privire la stratul de pătrunjel. Era fereastra ei preferată, care semăna cu un hublou de vapor. Nu se ducea niciodată sus, în camera lui Judy, fără să se oprească o clipă să privească prin ea. Prin acea fereastră pătrundeau adieri blânde de vânt, ca nicăieri altundeva, și de la ea se vedeau întotdeauna lucruri dragălașe. Crângul mare de mesteceni albi de pe dealul din spate, de la care își luase numele Tufișul de Argint, era plin de bufnițe mici țipătoare, care îți creau impresia că nu țipă niciodată, ci numai râd și gânguresc. În spatele lor, se întindeau dealurile, pantele și câmpurile vechii ferme, unele dintre ele împrejmuite cu garduri de sârmă ghimpată pe care Pat le detesta, altele înconjurate de garduri din plasă de sârmă argintie, cu stâlpi aurii și măciulii groase la colțuri.

Pat iubea fiecare câmp din fermă. Ea și Sidney le cercetaseră pe toate împreună. Pentru ea nu erau numai câmpuri..., ci persoane. Câmpul mare de pe deal, semănat cu grâu în primăvara aceasta, arăta acum ca un uriaș covor verde; câmpul de la Iaz, care avea în mijloc o mică adâncitură cu apă, ca și când o ființă uriașă și-ar fi apăsât vârful degetului în solul moale, atunci când fusese creat pământul; era încadrat toată vara de marga-

rete și albăstrele, iar ea și Sid își scaldau acolo în zilele toride de vară piciorușele încinse și obosite. Câmpul de la Plăcinta cu Carne, terenul triunghiular care ajungea până sus, în tufele de molizi; terenul mlăștinos de la Piciorul Cocosului, unde înfloreau toate florile din lume; câmpul de la Adio Verii care în septembrie era presărat cu smocuri purpurii de ochiul-boului; Câmpul Secret mai departe, în spate, pe care nu-l vedeai deloc și nici nu ți-ai fi imaginat vreodată că există, până nu străbăteai pădurea, așa cum făcuseră ea și Sid curajoși într-o zi și se treziseră dintr-odată înconjurați de pădurea de arțari și brazi, scăldați în plin soare, amețiți de mireasma ferigilor care creșteau în tufe aurii în jurul ei. Ierburile moi îndoite erau presărate de roșul frunzelor de căpșuni sălbatici; și pe alocuri, grămezi mari de pietre, cu ferigi crescute în crăpăturile lor și cu tufe de căpșuni cu tulpină lungă de jur-împrejurul lor. A fost pentru prima dată când Pat a cules un „buchet” de căpșuni.

În locul pe unde se strecuraseră erau doi molizi mici dragălași, unul cu o palmă mai înalt decât celălalt... frate și soră, întocmai ca Sidney și ea. Regina Pădurii și Prințesa Ferigii – așa îi botezaseră imediat. Sau, mai exact, Pat îi botezase. Îi plăcea să dea nume lucrurilor. Le făcea să fie ca oamenii... ca oamenii pe care îi iubeai.

Iubea Câmpul Secret mai mult decât pe toate celelalte. I se părea că le aparținea ca și când ar fi fost primii lui descoperitori; era atât de diferit față de câmpul sărman, palid, pietros din spatele șopronului care nu plăcea nimănui... nimănui în afară de Pat. Ei îi plăcea pentru că era un câmp de la Tufișul de Argint. Asta era suficient pentru Pat.

Dar câmpurile nu erau singurul lucru care se vedea de la mica fereastră încântătoare în acea seară minunată de primăvară, când la vest cerul era auriu și roz pal, iar „întunericirea” lui Judy cobora încet peste Tufișul de Argint. La est era Dealul Ceturilor, puțin mai înalt decât dealul Tufișului de Argint, cu trei